

Beleidsnota Natuurwetgeving

Resultaten consultatie Beleidsnota Natuurwetgeving

Datum: 24 oktober 2018
Opgave Toekomst landelijk gebied, natuur en landbouw –
Auteur: projectgroep Beleidsnota Natuurwetgeving
Versienummer: 01

Inhoudsopgave

Proces	3
Algemeen	4
Reacties consultatie Beleidsnota Natuurwetgeving:	5
Gebiedsbescherming van de Wet natuurbescherming (Hoofdstuk 2)	5
Jacht beheer en schadebestrijding (Hoofdstuk 4)	6
Exoten en verwilderde dieren (Hoofdstuk 6)	9
Bescherming van houtopstanden (Hoofdstuk 7)	9
Monitoring (Hoofdstuk 8)	12
Toezicht en Handhaving(Hoofdstuk 9)	12
Reacties concept wijziging Omgevingsverordening Zeeland 2018	13

Proces

De Natuurvisie 2017-2021 is in april 2017 door Provinciale Staten van Zeeland vastgesteld. Hierin wordt het provinciaal natuurbeleid in de volle breedte op hoofdlijnen weergegeven. Eén van de actiepunten van de natuurvisie is het opstellen van een beleidsnota voor soortenbescherming/ -beleid, faunabeleid en gebiedsbescherming om op deze onderdelen meer gedetailleerd te kunnen sturen.

Daarnaast is op 1 januari 2017 de wet Natuurbescherming in werking getreden. Vanwege tijdsdruk en de wens voor een soepele overgang is deze beleidsneutraal overgenomen. Daarbij is afgesproken dat keuzes die mogelijk zijn op een later moment zullen worden gemaakt en worden voorgelegd aan Provinciale Staten.

Het proces voor de op te stellen beleidsnota is gestart in 2017, waarbij met Provinciale Staten de reikwijdte en detailniveau zijn bepaald en het traject om te komen tot de beleidsnota Natuurwetgeving. Onderdeel van dit traject is consultatie van het maatschappelijk veld. Dit heeft plaatsgevonden door de concept startnota, de concept kadernota en de concept beleidsnota voor te leggen aan vier bestaande overlegstructuren. Dit betreft de Provinciale Commissie Groene Ruimte (PCGR), de Provinciale Commissie Omgeving (PCO), het Visserij Initiatief Zeeland (VIZ) en de Faunabeheereenheid Zeeland (FBE)¹. Tevens is via internet het brede publiek geraadpleegd over de diverse keuzes in de kadernota, waarbij Jouw Zeeland² in het proces is betrokken door actief deze deelnemers uit te nodigen. De internetconsultatie is uitgevoerd door het bureau Wing. De internetconsultatie is een 'thermometer om te meten hoe het publiek denkt over natuurbescherming. Iedereen mocht meedoen aan de internetconsultatie. De consultatie is geen representatieve steekproef onder de bevolking en daarom geen wetenschappelijk onderzoek. Tot slot is via de media een ieder in de gelegenheid gesteld om (schriftelijk) op de keuzes in de kadernota te reageren.

Het betreft geen formele/verplichte inspraakprocedure. Het doel is te informeren over de huidige stand van zaken en de beleidskeuzes van Gedeputeerde Staten, waarbij alle reacties kunnen worden betrokken in het advies aan Provinciale Staten bij de vaststelling van de beleidsnota Natuurbescherming.

Inzake de concept beleidsnota zijn schriftelijke reacties van de geraadpleegde overlegorganen binnengekomen:

- PCGR, Provinciale Commissie Groene Ruimte,
- Stichting FBE (Fauna beheer eenheid) Zeeland;
- Visserij initiatief Zeeland (VIZ);
- PCO, Provinciale Commissie Omgevingsbeleid;
- ZLTO en ZAJK.

---

¹ In deze overlegstructuren zijn de volgende sectoren vertegenwoordigd: landbouw, visserij, natuurbeheerders, recreatie, bedrijfsleven, jagers, particuliere grondeigenaren, natuur- en dierenbescherming en andere overheden.

² Het jongeren netwerk van de Provincie Zeeland

In de tussentijd heeft de Rekenkamer Zeeland onderzoek gedaan naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid voor beheer en bescherming van natuurgebieden in Zeeland en dit opgenomen in een rapportage die op 27 september jl. aan Provinciale Staten is aangeboden.

In het rapport zijn 10 conclusies en 8 aanbevelingen gedaan. Een deel gaat goed en op een aantal onderdelen kan het beter of mogelijk anders. Dat gaat over monitoring van natuurkwaliteit, toezicht en handhaving in natuurgebieden en versnelling van de ontwikkelopgave van het Natuurnetwerk.

Provinciale Staten hebben op 26 oktober jl. Gedeputeerde Staten verzocht de conclusies en aanbevelingen te betrekken bij de beleidsnota Natuurwetgeving. De onderdelen monitoring en toezicht en handhaving hebben raakvlakken met een aantal onderwerpen die in de beleidsnota aan de orde zijn. Daarom worden de bevindingen van de Rekenkamer over deze onderwerpen als reactie meegenomen. Voor het onderwerp versnelling van de ontwikkelopgave van Natuur worden Provinciale Staten apart geïnformeerd (via toezeggingenlijst).

Algemeen

Het doel van deze samenvatting van reacties is om duidelijk te maken wat er met de reacties op de concept beleidsnota Natuurwetgeving is gedaan. Bij dit documenten zijn alle reacties als bijlage bijgevoegd.

Per hoofdstuk van de beleidsnota Natuurwetgeving is verwoord welke afweging er is gemaakt over de reacties op de beleidsnota.

Van alle reacties is nagegaan of deze meermaals voorkomen en wat de inhoudelijke argumentatie is. Gedeputeerde Staten hebben vervolgens een afweging gemaakt om iets wel of niet aan te passen.

Reacties op het proces, door sommigen aangegeven, zijn niet meegenomen cq. hebben niet geleid tot wijzigingen omdat het proces is afgesproken met Provinciale Staten. Alternatieve ideeën die uit de reacties kwamen hebben evenmin geleid tot wijzigingen, omdat deze niet zijn voorgelegd. Tekstuele en inhoudelijke aanpassingen hebben plaatsgevonden naar aanleiding van de reacties. Naar een aantal zaken is nog inhoudelijk navraag gedaan en er zijn eventueel wijzigingen uit voort gekomen.

De reacties zijn gesorteerd naar de verschillende hoofdstukken van de beleidsnota Natuurbescherming. Tot slot hebben verschillende geconsulteerde partijen hebben in hun reactie een groot aantal tekstvoorstellen gegeven. Deze zijn voor een gedeelte overgenomen in de tekst van de nota, maar ook voor een gedeelte niet. De wijzigingen zijn terug te vinden in de tekst. Tekst met de kleur rood is verwijderd en tekst met de kleur groen is aan de nota toegevoegd.

Reacties consultatie Beleidsnota Natuurwetgeving:

Gebiedsbescherming van de Wet natuurbescherming (Hoofdstuk 2)

De mogelijkheden voor het recreatief snijden van zee-groenten (bijvoorbeeld lamsoor en zeekraal) en het recreatief rapen van schelpdieren (bijvoorbeeld Japanse oesters, mosselen en kokkels) veruimen. Dit door het formuleren van voorwaarden waaronder in een aantal vrij toegankelijke gebieden gesneden en geraapt kan worden. Om dat mogelijk te maken is het noodzakelijk vooraf de effecten te toetsen van deze verruiming op de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende Natura 2000-gebieden. Aangevoerd moet worden dat het uit ecologisch oogpunt mogelijk is.

Reactie:

Het Zeeuwse Landschap via het VIZ:

"Wij blijven het oneens met de keuze om te onderzoeken of het mogelijk is om snijden van zee-groenten en het rapen van schelpdieren (deels) vergunningsvrij te maken. Ondanks dat dit zich zal richten op de niet-TBB-gebieden én dat dit nog verder onderzocht moet worden, maken wij ons op voorhand al ernstige zorgen om de gevolgen voor de natuurwaarden. De verstoring zal in de genoemde gebieden sterk kunnen toenemen, terwijl hier al een relatief grote verstoring plaats vindt en diverse kust(broed)vogels steeds meer moeite krijgen om voldoende voedsel te verzamelen voor overleving. Ook kan vrijgeven een verdere vertrapping van de schorren opleveren, terwijl juist de zeer gelaagde bodemopbouw van belang is voor de vegetatieopbouw. Door deze activiteit (gedeeltelijk) vergunningsvrij te maken is er geen controle meer over het aantal rapers/snijders en is deze activiteit moeilijk terug te draaien.

Daarnaast zien wij nu met name grote groepen niet-Zeeuwen gebruik van maken van het recreatief rapen, om de 'oogst' mogelijk door te verkopen. Het lijkt ons niet dat dit een wenselijke situatie moet zijn."

Antwoord:

GS zullen voor de uitvoering zorgdragen en zorgen voor de toetsing van de ecologische effecten. Voor het snijden van zee-groenten en het rapen van schelpdieren wordt het benodigd onderzoek naar de ecologische effecten opgestart na vaststelling van de beleidsnota door Provinciale Staten. Uit deze toetsing zal blijken waar de activiteiten wel of geen doorgang kunnen vinden en onder welke voorwaarden. Op deze manier komt er inzicht in de mogelijkheden met betrekking tot de Wet natuurbescherming. Over gebieden die op basis van de toetsing kunnen worden open gesteld voor het snijden van zee-groenten en/of het rapen van schelpdieren zal overleg plaatsvinden met de betreffende terreineigenaar. Voedselveiligheid is een belangrijk thema waaraan we aandacht zullen besteden vanwege het risico dat recreatief geraapte schelpdieren in de handel en voedselketen terecht komen. De drie hoofdthema's bij de nadere uitwerking zijn: ecologie, voedselveiligheid en handhaafbaarheid.

Om het voor een ieder eenvoudiger te maken en de waarden stilte en duisternis voor bepaalde bijzondere natuurgebieden in Zeeland te beschermen, wijzen we in de beleidsnota (delen van) Natura 2000-gebieden aan waarvoor we stilte en duisternis als specifieke waarden voor de natuur benoemen.

Reactie:

De Faunabeheereenheid Zeeland geeft aan er onduidelijkheden zijn over een aantal begrippen zoals bijv. "Stilte, weidsheid en duisternis". Het is onwenselijk om nu al bij voorbaat een aantal mogelijkheden "op slot" te zetten.

Graag een nadere invulling laten geven aan het begrip stilte (die net als duisternis) betrekking moet hebben op structurele zaken. ZLTO/ZAJK geven eveneens aan dat verschillende definities niet zijn uitgewerkt in de nota.

Antwoord:

De huidige bescherming op gebiedsniveau van stilte en weidsheid (als waarden voor de mens) wordt ongewijzigd voortgezet in de hoofdstukken Milieu resp. Ruimte van de verordening. Voor de kernkwaliteit duisternis voor bepaalde (delen) van N2000 gebieden zal een nadere uitwerking plaatsvinden in het hoofdstuk Natuur van de verordening. Naast deze definities zijn er ook in het kader van jacht beheer en schadebestrijding verschillende definities die niet altijd even duidelijk zijn wanneer deze aan de orde zijn. Voor zover het definities zijn waarover de jurisprudentie voldoende duidelijkheid geeft, zijn deze opgenomen in de nota. Ook zijn er definities waarover geen jurisprudentie is, denk dan bijvoorbeeld aan wat zijn dwingende redenen van openbaar belang, of hoe het het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid aannemelijk moet worden gemaakt. Deze aanvullende definities worden nader uitgewerkt in beleidsregels die door Ge-deputeerde Staten worden vastgesteld.

Jacht beheer en schadebestrijding (Hoofdstuk 4)

De vrijstelling van soorten aanpassen aan de criteria, het verkeren in een gunstige staat van instandhouding en het (met regelmaat) schaden van de wettelijke belangen.

Reactie:

De ZLTO/ZAJK geven in hun reactie op de beleidsnota natuurwetgeving aan dat het onacceptabel is om het voorstel om ganzenschade niet meer te vergoeden gedurende de zomerperiode, door te voeren.

Die nieuwe manier door soorten op te nemen op de vrijstelling is haast onwerkbaar. Hoewel het lijkt dat de zomerschade afneemt kunnen ondernemers toch onevenredig hard getroffen worden. Daarnaast zijn er verschillende redenen die hieraan ten grondslag liggen waaronder het behandelbedrag administratieve rompslomp, maar ook klimaatverandering en de daaruit voortvloeiende verschuiving van gewassen. Het voorstel is om het huidige beleid te continueren zoals het afgesproken is in het Ganzenakkoord, met bijbehorende schaderegelingen.

Antwoord:

Wanneer er soorten op de vrijstellingslijst worden geplaatst, betekent dit dat er geen tegemoetkoming in de schade wordt uitgekeerd. Bij vaststelling van de kadernota is dit in Provinciale Staten besproken en is dit uitgangspunt gehandhaafd gebleven. Het opnemen van soorten op de vrijstellingslijst levert in tegenstelling tot extra administratieve rompslomp juist een verlichting van administratieve handelingen op. Daarnaast is

aan de manier van uitvoering geven aan deze vrijstellingen niet veel gewijzigd. In sommige gevallen is bestrijding juist makkelijker geworden ten aanzien van de situatie wanneer er op basis van een ontheffing schade werd bestreden. De voornoemde wijzigingen leiden eveneens niet tot aantasting van de afspraken die zijn gemaakt in het kader van het Ganzenakkoord. Deze reactie op de Nota Natuurwetgeving leidt dan ook niet tot het wijzigen van de uitgangspunten die eerder door Provinciale Staten zijn vastgesteld.

Reactie:

De ZLTO/ZAJK geven in hun reactie op de beleidsnota natuurwetgeving aan dat voorgestelde preventieve maatregelen niet werkbaar zijn in de praktijk. Ook wordt aangegeven dat er onredelijke en onbetaalbare maatregelen worden gevraagd. Verder wordt aangegeven dat de in de tabel opgenomen maatregelen niet overeen komen met de preventiekit van BIJ12.

Antwoord:

De voorgestelde preventieve maatregelen betreffen niet expliciet een limitatieve opsomming van maatregelen, maar categorieën van maatregelen. Van deze categorieën zijn in de Faunaschade Preventiekit specifieke maatregelen opgenomen.

Naar aanleiding van de reactie van de ZLTO/ZAJK is bij controle van de opgenomen categorieën van maatregelen geconstateerd dat abusievelijk voor een aantal gewassen waaronder Cichorei, Granen Handelsgewassen, Peulvruchten en Witlof een aan te brengen afschermingen opgenomen. Dit is inderdaad niet juist. In plaats van aan te brengen afscherming, wordt een visueel middel voorgeschreven. Op deze manier blijven de voorgeschreven preventieve maatregelen ongewijzigd.

Van deze maatregelen is bekend dat deze substantieel bijdragen aan een beperking van de schade. Bij de in de Faunaschade Preventiekit opgenomen maatregelen is aangegeven hoe deze middelen effectief kunnen worden toegepast. Als het gaat om redelijkheid en billijkheid blijkt uit de jurisprudentie naarmate de kwetsbaarheid van een gewas groter is en daarmee ook aannemelijk is dat de schade en het schadebedrag hoger zal zijn, er meer inspanningen mogen worden verwacht om schade te voorkomen. De opgenomen categorieën van maatregelen zijn dan ook billijk en redelijk.

Reactie:

ZLTO/ZAJK geven aan dat de huidige uitzonderingspositie van de verplichting tot lidmaatschap van terreinbeherende organisaties bij de WBE, wanneer deze aan jacht beheer en schadebestrijding doen, indirect faunaschade in de hand werkt. Ook wordt aangegeven dat het in de praktijk onvoldoende werkt.

Antwoord:

De uitzondering van terreinbeherende organisaties om zich niet aan te hoeven sluiten bij een WBE, richt zich met name op de registratie van afschot- en monitoringsgegevens. Terreinbeherende organisaties leveren doordat zij zitting hebben in de Faunabeheereenheid een bijdrage aan de gegevensverzameling en dragen bij aan monitoring. Uit de praktijk is gebleken dat dit goed werkt.

Reactie:

ZLTO/ZAJK geven aan dat in bepaalde situaties beter is dat er een opdracht wordt gegeven door de provincie. Ontheffingen zijn namelijk vatbaar voor bezwaar en beroep. Ontheffingen dienen zeer gedetailleerd en onderbouwd te worden met cijfers. In noodgevallen kan het nodig zijn een opdracht te geven.

Antwoord:

In bepaalde situaties kan het inderdaad beter zijn om te kiezen voor een opdracht. Voor een aantal dieren vormt het voorkomen van schade aan landbouwgewassen de voornaamste reden om regulerend op te treden. Verwacht mag worden dat de faunabeheereenheid, voor zover dit op andere wijze, bijvoorbeeld door de vrijstelling, nog niet is geregeld, de nodige initiatieven zal ondernemen om deze maatregelen uit te voeren. Het verlenen van een ontheffing is de meest geëigende wijze om dit te regelen. Een noodzaak voor het geven van een opdracht vervalt hiermee.

Zodra andere belangen een rol spelen, bijvoorbeeld het voorkomen van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren of de openbare veiligheid, is initiatief vanuit de faunabeheereenheid niet meer vanzelfsprekend. Dit overstijgt immers de belangen van grondgebruikers en jachthouders. Zo heeft de Provincie onder de Flora- en faunawet besloten om een groep van personen aan te wijzen om aangereden of op andere wijze ondragelijk en uitzichtloos lijdende damherten en reeën uit hun lijden te verlossen. Een dergelijk besluit geldt op grond van de Wet natuurbescherming als een besluit tot het geven van een opdracht. Het geven van een opdracht betekent overigens niet dat deze niet vatbaar zijn voor bezwaar en beroep.

Reactie:

ZLTO en ZAJK geven aan dat niet duidelijk is waarom nu heel Zeeland als leefgebied voor het Ree wordt opgenomen.

Antwoord:

Buiten de leefgebieden kenden we voor reeën volgens het oude beleid geen instandhoudingsdoel, omdat reeën schade aan de landbouw kunnen veroorzaken en een risico zijn voor de verkeersveiligheid. Dit nulstandsbeleid buiten de leefgebieden is niet gerealiseerd omdat daar geen draagvlak voor was. Naar aanleiding van de ontstane situatie was de wens van de Faunabeheereenheid om in het kader van verkeersveiligheid populatiebeheer toe te passen. Hiervoor was in de volle breedte draagvlak aanwezig waaronder ook van de ZLTO. Op basis hiervan is gekozen een Faunabeheerplan Ree goed te keuren en ontheffing hiervoor te verlenen.

Reactie:

ZLTO en ZAJK pleitten voor vergroting van het nulstandgebied van damherten. De huidige postzegel benadering zal moeten worden vergroot en op WBE-niveau moeten worden weergegeven.

Antwoord:

De ontheffingen van damherten worden omgezet naar vrijstellingen op basis van de in de nota genoemde criteria. Dit betekent dat het gebied waar de ontheffing op van toepassing is ook bij de vrijstelling van toepassing wordt. Uitbreiding van dit gebied past niet binnen de vastgestelde criteria. Mocht er wel aanleiding zijn tot vergroten van het betreffende gebied, is de geëigende weg via een aangepast faunabeheerplan en een ontheffing.

Reactie:

ZLTO en ZAJK geven aan dat afgesproken is dat wanneer de schade goedgekeurd is, het behandelbedrag wordt terugbetaald.

Daarnaast is het mogelijk om faunaschade te melden waarvoor geen tegemoetkoming wordt aan gevraagd. Hier wordt door de grondgebruikers veel gebruik van gemaakt. Het is zeer wenselijk om deze gegevens ook te gebruiken bij de onderbouwing van de faunabeheerplannen.

Antwoord:

Provinciale Staten hebben inderdaad besloten het behandelbedrag terug te betalen. Gedeputeerde Staten heeft dit in de legesverordening nader uitgewerkt. Gezien het uitvoering van het provinciaal beleid betreft, wordt dit niet specifiek opgenomen in de beleidsnota.

Reactie:

De Faunabeheereenheid geeft aan dat ze tegen het openbreken van het Ganzenakkoord zijn. Daarmee is aangegeven dat de huidige maatregel waarbij het mogelijk wordt om de brandgans te bestrijden in de periode van 1 april tot 1 mei niet overeenkomt met het Ganzenakkoord.

Antwoord:

Door de rustperiode voor de brandgans met een maand te verkorten worden de uitgangspunten van het Ganzenakkoord anders. Gedeputeerde Staten hechten grote waarde aan het Ganzenakkoord zoals dit momenteel van kracht is. Om deze reden is er naar aanleiding van de opmerking van de Faunabeheereenheid gekozen om het verruimen van de bestrijding van brandgans in de periode van 1 april tot 1 mei weer ongedaan te maken en de uitgangspunten van het Ganzenakkoord te handhaven. Dit betekent ook dat grondgebruikers in de maand april, in het geval van schade veroorzaakt door de brandgans, in aanmerking kunnen komen voor een tegemoetkoming in de schade.

Exoten en verwilderde dieren (Hoofdstuk 6)

Reactie

De Faunabeheereenheid verzoekt de Provincie Zeeland niet mee te werken aan het uitzetten van gevangen verwilderde dieren in de natuur of het buitengebied. Daarbij graag aandacht voor de brief die de Faunabeheereenheid heeft toegezonden naar aanleiding van het uitzetten van verwilderde katten.

Antwoord:

Gedeputeerde Staten zijn van mening dat het huidige beleid inclusief de ontheffing om verwilderde katten, na castratie, terug te zetten in de bebouwde kom of bij campings, aanvullend werkt op de mogelijkheid tot bestrijding van de verwilderde kat. Dit is als zodanig verwerkt in de beleidsnota.

Bescherming van houtopstanden (Hoofdstuk 7)

Om de eisen aan herbeplanting van een rijbeplanting duidelijker en meetbaar te maken, wordt bij het herbeplanten een maximale afstand van 10 meter aangehouden. Hierdoor blijft het beeldbepalende uiterlijk van een rijbeplanting intact en wordt verschraling van het landschap tot een minimum beperkt.

Reactie:

De geconsulteerde partijen zijn verdeeld over de aan te houden plantafstand van maximaal 10 meter en of dit groter of kleiner moet zijn. Het Waterschap geeft aan dat deze een plantafstand hanteert van 12 meter en dit wil blijven doen. De aangedragen argumenten vanuit het Waterschap zijn:

- De werkwijze (maximaal 12 meter) is destijds afgestemd met de Provincie, de klankbordgroep en de afgelopen jaren ook toegepast.
- de bomen kunnen zich beter ontwikkelen;
- bomen zijn veiliger doordat er minder dood hout gevormd wordt;
- bomen vragen op deze manier minder onderhoud naar mate ze ouder worden;
- de kwaliteit van bomen blijft langer goed waardoor de bomen langer mee kunnen;
- het kronendak van bomen blijft ook op latere leeftijd gesloten;
- onderhoud aan aangrenzende sloten kan goed uitgevoerd worden (in de praktijk blijkt dat dit bij een plantafstand van 10 meter erg lastig is).

Ook benoemt het Waterschap dat de bomen die nu in het landschap staan in het verleden voor houtvoorraad nodig waren en om die reden zo dicht op elkaar werden geplant. Houtproductie is nu geen doel meer voor het waterschap.

Antwoord:

Provinciale Staten zijn bevoegd om bij verordening regels te stellen over de bosbouwkundig verantwoorde wijze van herbeplanting. Deze regels zijn een middel om aan onze wettelijke verplichting te voldoen; het areaal aan houtopstanden in Zeeland behouden. Dit behoud geldt voor zowel de kwaliteit (ecologische en landschappelijke waarde) als de kwantiteit.

In de huidige situatie is één van deze regels dat zich binnen tien jaar een gesloten kronendak moet kunnen vormen bij herplant. Zoals uit de praktijk en uit de consultatierondes blijkt, is er veel verschil van inzicht over wanneer aan deze regel is voldaan. En dus ook over wanneer er wordt voldaan aan het behoud van de kwaliteit en de kwantiteit van houtopstanden.

Gedeputeerde Staten geven er de voorkeur aan om de eisen aan herbeplanting van een rijbeplanting daarom duidelijker en meetbaarder te maken. Dit kan door een maximale plantafstand vast te stellen, waarbinnen de zekerheid wordt verkregen dat het areaal in zowel kwantiteit als kwaliteit behouden blijft. In de huidige situatie is de plantafstand tussen bomen veelal zes tot acht meter. Hoever kan deze onderlinge afstand worden opgerekt zonder van een achteruitgang van kwantiteit en kwaliteit te spreken? Gedeputeerde Staten stellen dat de uiterste grens voor bosbouwkundig verantwoorde herplant maximaal tien meter is. Bij grotere plantafstanden treedt verschraling van het landschap op en worden de behoudsdoelen niet bereikt.

Bij afstemming van de werkwijze is destijds aangedragen dat 12 meter niet overal op voorhand is toegestaan binnen de kaders van de toen vigerende Boswet (nu Houtopstanden onder de Wet natuurbescherming). Om die reden is in het Beleidsplan beplanting 2016-2025 van het Waterschap opgenomen: "Deze plantafstand van 12 meter tussen nieuw aan te planten bomen moet goed met de eisen vanuit de Boswet afgestemd worden" (blz 10 Beleidsplan beplanting 2016-2025). Sinds de inwerkingtreding van dit beleidsplan hebben de provincie en het waterschap diverse malen op een verschillend standpunt gestaan over of 12 meter akkoord was op specifieke locaties of niet. De regel dat zich binnen tien jaar een gesloten kronendak moet kunnen vormen heeft hierbij niet

voldoende handvaten gegeven om daar onderling over uit te komen. Dit is mede de reden dat Gedeputeerde Staten pleiten voor een beter meetbare regel omtrent dit onderwerp.

In de huidige situatie is de plantafstand veelal zes tot acht meter. Wanneer een maximale plantafstand van tien meter wordt gehanteerd, kunnen bomen zich ook al beter ontwikkelen dan momenteel het geval is.

Daarbij geeft dit de zekerheid dat het landschap niet teveel verschaalt.

Hoe dichter bomen bij elkaar staan, hoe minder zijtakken zij vormen en hoe sneller zij in de hoogte groeien. Dit zijn bosbouwkundige feiten. Wij kunnen daarom niet meegaan in de stelling dat zich minder dood hout vormt bij een plantafstand van 12 meter. Er is juist kans dat bomen meer zijtakken vormen als zij meer vrij staan in het landschap.

Wanneer een houtopstand wordt gekapt, heeft dit een grote impact (verschraling) op het landschap. Deze impact op het landschap dient zo snel mogelijk, binnen een redelijk haalbare termijn, hersteld te zijn. Dat is de reden dat zich binnen tien jaar een gesloten kronendak gevormd dient te hebben. In de meeste gevallen is het niet mogelijk om binnen een redelijke termijn, en zeker niet binnen tien jaar, een gesloten kronendak te vormen. Dat betekent dat het meer dan tien jaar duur voordat de impact van een kapactie is hersteld. Dit achten wij onwenselijk. Daarbij is het ons ook niet duidelijk waarom bij een plantafstand van 12 meter het kronendak ook op latere leeftijd gesloten zou blijven (en dit bij tien meter niet het geval zou zijn).

In de huidige situatie staan bomen in rijbeplanting veelal op een plantafstand van zes tot 8 meter. Tot nu toe is beheer en onderhoud op deze locaties mogelijk gebleken. Wij begrijpen dat hoe groter de plantafstand is, hoe makkelijker het onderhoud ertussen, maar zijn van mening dat maximaal 10 meter al een redelijke afstand is. Het gemak van onderhoud bij een grotere plantafstand staat ons inziens niet in verhouding tegenover de belangen van areaalbehoud van de houtopstanden.

Tot slot willen wij ook reageren op de doelen van het Waterschap met betrekking tot houtopstanden. Houtproductie mag nu geen doel meer zijn, maar daar staat een ander urgent doel tegenover: namelijk de verantwoordelijkheid die wij als overheden hebben ten aanzien van de klimaatproblematiek en het daaruit voortkomende Klimaatakkoord van Parijs. Houtopstanden leveren een belangrijke bijdrage aan het terugdringen van vrije CO₂. In diverse provincies, ook in Zeeland, worden stappen ondernomen om extra houtopstanden aan te planten, zoals voedselbossen en tijdelijke bossen.

Al deze stappen helpen, maar hebben niet zo'n impact als het areaal aan houtopstanden die in beheer is bij het Waterschap (125.000 bomen en 400 km singelbeplanting). Het waterschap heeft dus een grote rol en verantwoordelijkheid ten aanzien van het in stand houden van het Zeeuwse areaal aan houtopstanden. In kwaliteit, maar ook zeker in kwantiteit. Niet alleen omdat dit wettelijk gezien moet, maar ook omdat dit maatschappelijk verantwoord is.

Bij vaststelling van de kadernota op 29 juni 2018 is besloten om in gesprek te gaan met het Waterschap. Ook na een gesprek zijn Provincie en Waterschap hier niet uitgekomen.

Monitoring (Hoofdstuk 8)

De Rekenkamer Zeeland concludeert dat PS onvoldoende wordt geïnformeerd over de kwaliteit van natuur. Het Rekenkamer rapport heeft met name gekeken naar de doeltreffendheid van het natuurbeheer in Zeeland en geconcludeerd dat door het ontbreken van rapportages hier over dit niet kan worden beoordeeld.

Reactie GS:

Op dit moment is het niet mogelijk om in één oogopslag aan te geven of het betreffende natuurambitie-type, waarvoor de subsidie wordt verstrekt, op perceels-niveau qua kwaliteit op orde is. Wel beschikken we over veel data en worden Provinciale Staten op verschillende manieren van informatie voorzien. Provinciale Staten zijn ook betrokken bij de vaststelling van het Provinciaal Monitoringsplan en aan de afspraken voor informatievoorziening, die zijn gemaakt bij de Natuurvisie, wordt voldaan. PS worden op de hoogte gehouden van de jaarlijkse rapportage van de provincies aan het rijk en de beleidsevaluaties van het PBL elke drie jaar.

Bij de behandeling van het rapport in de commissie Ruimte van 5 oktober jl. en in Provinciale Staten van 26 oktober jl. is ons college gevraagd de bevindingen te betrekken bij de voorliggende beleidsnota. Op dit vlak zien Gedeputeerde Staten extra mogelijkheden om Provinciale Staten van meer informatie te voorzien.

Antwoord:

Ten aanzien van monitoring zullen Gedeputeerde Staten ernaar streven elke drie jaar een rapportage aan Provinciale Staten aan te bieden waarin wordt gegaan op de natuurkwaliteit in Zeeland. Het kan dan bijvoorbeeld gaan over de biodiversiteit van soorten in Zeeland of over kwaliteit van de natuur in het natuurnetwerk waarvoor subsidie wordt verstrekt. Het streven is om in 2019 een eerste rapportage te maken.

Toezicht en Handhaving(Hoofdstuk 9)

De Rekenkamer heeft aangegeven dat de provincie Zeeland relatief weinig toezicht houdt op natuurgebieden in vergelijking tot andere provincies.

Reactie GS:

De Rekenkamer heeft begin 2018 interviews afgenomen en sindsdien is, juist bij de kadernota van deze beleidsnota, besloten de capaciteit voor handhaving door de RUD te verhogen. Daarmee is al deels invulling gegeven aan de aanbeveling van de Rekenkamer, inclusief het beschikbaar stellen van de financiële middelen.

Landelijk vindt daarnaast overleg plaats met terreinbeheerders over de zogenaamde openstellingsbijdrage. Terreinbeheerders geven aan dat openstelling gepaard kan gaan met negatieve gevolgen zoals beschadigingen aan paden en andere infrastructuur en het verstoren van rust. Daarom is bij openstelling behoefte aan meer toezicht, dat niet in de reguliere beheervergoeding is opgenomen. Via het IPO wordt nu overleg gevoerd waarbij de terreinbeheerders als eerste stap inzichtelijk zullen maken waaruit deze kosten bestaan.

Antwoord:

In de beleidsnota is al invulling gegeven aan de aanbeveling om meer toezicht te houden via de RUD in natuurgebieden door het beschikbaar stellen van extra capaciteit en middelen (via de Voorjaarsnota en Begroting 2019).

Voor de openstellingsbijdrage aan terreinbeheerders wordt in IPO-verband een voorstel worden gemaakt dat aan elke afzonderlijke provincie wordt voorgelegd. Dit voorstel is er nog niet, zodat de beleidsnota op dit onderdeel niet is aangepast om te voorkomen dat op het landelijke traject wordt vooruitgelopen.

Reacties concept wijziging Omgevingsverordening Zeeland 2018

Reactie:

De Faunabeheereenheid geeft aan zich niet te kunnen vinden in de bepaling van Artikel 6.19 lid 3 Inzake de Vrijgestelde handelingen.

Lid 3. *De in het eerste en tweede lid van dit artikel bedoelde vrijstellingen gelden uitsluitend indien de grondgebruiker beschikt over een door de faunabeheereenheid hiertoe afgegeven machtiging.*

Deze bepaling is praktisch onuitvoerbaar. Grondgebruikers hebben geen toegang in FRS. Daarmee is het ook onmogelijk om via FRS een machtiging af te geven.

Dat betekent dat wanneer een grondgebruiker gebruik zou willen maken van de vrijstelling schriftelijk een machtiging aan de FBE zou moeten vragen die vervolgens dan weer schriftelijk afgegeven moet worden. Dit zal een enorme administratieve belasting opleveren voor zowel de Faunabeheereenheid als de individuele grondgebruiker. Daarnaast vindt er dan geen koppeling plaats met jacht(-akte) houders en kan het afschot niet geregistreerd worden in FRS.

Antwoord:

Vrijstelling kan wettelijk gezien alleen aan grondgebruikers worden gegeven. Dit geldt zowel voor de landelijke (artikel 3.15, tweede lid, Wnb) als de provinciale vrijstelling (art. 3.15, vierde lid, Wnb). Voor de provinciale vrijstellingen kan derhalve dezelfde werkwijze worden gevolgd als voor de landelijke vrijstellingen.

Na overleg is besloten om art 6.19 lid 3 de zin "*in het eerste en tweede lid van dit artikel bedoelde vrijstellingen gelden uitsluitend indien de grondgebruiker beschikt over een door de faunabeheereenheid hiertoe afgegeven machtiging*" te schrappen wegens te grote administratieve lastenverzwaring.

Door de (gemachtigd) jachthouder wordt aan het einde van ieder kwartaal per jachtveld een overzicht geregistreerd van alle gedode dieren op basis van jacht en vrijstelling. Hierbij is er voorkeur voor registratie op datum, echter registratie op de laatste dag van het kwartaal volstaat.

Per kwartaal worden de volgende einddata aangehouden (hierbij wordt uitgegaan van het beheerjaar 1 januari tot en met 31 december):

- beheerkwartaal 1: 31 maart
- beheerkwartaal 2: 30 juni;
- beheerkwartaal 3: 30 september;
- beheerkwartaal 4: 31 december.

Schriftelijk rapporteren wordt door de FBE niet geaccepteerd, alles dient door bovengenoemde personen zelf in FRS te worden ingevoerd."

